

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра теорії та методики фізичної культури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інклюзія у фізичній культурі

Освітня програма «Середня освіта (Фізична культура)»

Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики фізичної культури
Протокол № 1 від “31” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Інклюзія у фізичній культурі
Освітня програма	«Середня освіта (Фізична культура)»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	014 Середня освіта (Фізична культура)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	3/5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування у студентів розуміння теоретичних основ інклюзивного фізичного виховання і сформування в них практичних навичок для майбутньої професійної діяльності.

Основні завдання:

- створити у студентів уявлення про інклюзивне фізичне виховання та процесу інтеграції осіб з інвалідністю в соціум засобами фізичної культури;
- розкрити зміст основних наукових теорій, концепцій, положень, які використовуються в інклюзивному фізичному вихованні;
- створити у студентів уявлення про особливості рухової активності у осіб з інвалідністю різних нозологічних груп: з порушеннями зору, слуху, інтелекту, ураженнями спинного мозку, наслідками дитячого церебрального паралічу тощо;
- ознайомити студентів з методами тестування рухових можливостей у осіб з інвалідністю;
- навчити студентів вибору адекватних засобів та методів інклюзивного фізичного виховання у роботі з дітьми із психофізичними порушеннями та порушеннями зору, слуху, інтелекту, ураження спинного мозку, наслідками дитячого церебрального паралічу тощо;
- показати студентам технологію інклюзивного фізичного виховання та рекреації осіб з інвалідністю: Міжнародні організації, асоціації та методи їх роботи.
- обґрунтовано вибирати методи фізичного виховання на основі аналізу сучасної фахової літератури та передового педагогічного досвіду під час роботи з особами з інвалідністю;
- складати конспекти різних форм інклюзивного фізичного виховання, визначити основні завдання до них на основі індивідуально-диференційного підходу, врахування стану здоров'я (хвороби), рівного фізичного розвитку та рухової підготовленості;
- регулювати фізичне навантаження, змінюючи кількість вправ, їх дозування, чергування вправ для різних груп м'язів, змінюючи ступені інтенсивності, умови їх виконання та варіюючи спортивне обладнання;
- вміти використовувати засоби і методи фізичного виховання у вирішенні корекційних завдань

Компетентності

ІК Здатність компетентно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері освіти, зокрема, фізичної культури або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю педагогічних умов та вимог організації освітнього процесу

ЗК-7 Готовність особистим прикладом позитивно впливати на оточуючих з точки зору дотримання норм і рекомендацій здорового способу життя

ФК-1 Володіння високим рівнем знань у сфері фізичної культури та рекреаційно-оздоровчої діяльності (з новітніми теоріями, інтерпретаціями, методами і технологіями)

ФК-2 Здатність застосовувати в педагогічній діяльності актуальні технології, організаційні форми, методи, прийоми і засоби навчання і виховання з метою підвищення якості освітнього процесу з фізичної культури

ФК-3 Здатність здійснювати навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності з урахуванням новітніх досягнень педагогічної науки і практики фізичного виховання

ФК-6 Здатність вносити корективи в робочу програму, план вивчення навчального курсу, дисципліни (модуля), освітні технології, власну професійну діяльність на підставі аналізу процесів і результатів

ФК-10 Здатність розробляти програми і методичну документацію у сфері фізичної культури з врахуванням соціальних, морфо-функціональних, психологічних особливостей контингенту різного віку і статі, осіб з особливими потребами

Програмні результати навчання

ПРН-1 Знати та розуміти закони та методи міжособистісних комунікацій, норми толерантності, ділових комунікацій у професійній сфері, ефективної праці в колективі, адаптивності

ПРН-2 Знати базові основи психології, педагогіки та розуміти загальні закономірності розвитку особистості, прояви особистісних якостей, вікові особливості учнів старшої школи, студентів та інших груп населення

ПРН-3 Знати психолого-педагогічні основи організації освітнього процесу у закладах загальної середньої та вищої освіти, нормативно-правове забезпечення професійної діяльності у фізичній культурі

ПРН-4 Знати та розуміти принципи, сучасні методи, основні методичні прийоми, форми організації навчання фізичній культурі в закладах загальної середньої освіти (рівень старшої школи) та у закладах вищої освіти.

ПРН-6 Розуміти застосування дидактичних інструментів та технологій навчання з метою формування та контролю результатів навчання і виховання, моніторингу і оцінювання фізичного стану учнівської та студентської молоді, інших груп населення

ПРН-8 Вміти застосовувати сучасні методики та технології організації освітньої діяльності, діагностики та оцінювання якості освітнього процесу в сфері фізичної культури та вносити в нього відповідні корективи

ПРН-9 Вміти розробляти і реалізувати методики, технології і прийоми навчання, аналізувати результати процесу їх використання в організаціях, що здійснюють освітню діяльність, в тому числі в умовах інклюзії

ПРН-10 Вміти розробляти навчальну документацію та методичні посібники з дисциплін галузі фізичної культури відповідно до специфіки навчального закладу і контингенту

ПРН-11 Вміти розробляти індивідуальні оздоровчо-рекреаційні програми для різного контингенту осіб та аналізувати їх ефективність, вносити в них відповідні корективи

ПРН-12 Вміти надавати консультації з практичних питань організації здорового способу життя, розвитку фізичних якостей, вивчення та вдосконалення життєво важливих рухових навичок та навичок самоконтролю, загартування

ПРН-14 Вміти забезпечувати охорону життя і здоров'я учнівської та студентської молоді у навчально-виховному процесі та позашкільній діяльності

ПРН-16 Вміти формувати освітнє середовище і використовувати професійні знання і вміння в реалізації завдань інноваційної освітньої політики у фізичній культурі;

ПРН-18 Вміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності; застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності;

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Інклюзивна освіта як модель соціального устрою. Інклюзія – стратегія міжнародного та українського	Знати: Становлення інклюзивної освіти на різних етапах розвитку суспільства. Соціальну і медичну моделі порушень розвитку	1. Розкрити зміст основних понять теми. 2. Пройти тестові завдання

	законодавства	Основні цілі, завдання, принципи інклюзивної освіти. Міжнародна політика і законодавча база інклюзивної освіти. Особливості впровадження інклюзивного навчання в Україні. Визначення ключових понять: інклюзія, інклюзивна освіта, інклюзивне навчання, інтеграція.	
2	Передумови для забезпечення успішної інклюзії. Основні групи (класи) та типологія інвалідів .	Знати: Передумови успішної розбудови інклюзивного середовища. Складові інклюзії. Основні групи (класи) та типологія інвалідів . Вміти: пристосувати шкільні приміщення до потреб дітей з особливостями психофізичного розвитку. Розробити план роботи з батьками на основі співробітництва.	Розкрити зміст основних понять теми. Пройти тестові завдання
3	Інклюзивне фізичне виховання, історія становлення та розвиток інклюзивного фізичного виховання у системі освіти. Нормативно-правова база ІФК.	Знати: Історію становлення та розвиток ІФВ в системі освіти. Теоретичні основи, мету, завдання ІФК. Нормативно-правову базу ІФК Вміти: дати визначення основних понять ІФК	Розкрити зміст основних понять теми. Пройти тестові завдання
4	Принципи, методи, засоби, ІФВ. Особливості основних видів і форм інклюзивної фізичної культури .	Знати: Сутність принципів ІФВ Методи ІФВ Засоби ІФВ. Вміти : виділити та охарактеризувати основні види і форми ІФК	Розкрити зміст основних понять теми. Пройти тестові завдання
5	Теоретико-методичні засади та проблеми реалізації інклюзивного фізичного виховання дітей дошкільного віку	Знати: Теоретико-методичні засади та проблеми реалізації інклюзивного фізичного виховання дітей дошкільного віку Вміти: Скласти конспект заняття з ІФВ для дітей дошкільного віку з різними нозологіями	Розкрити зміст основних понять теми. Пройти тестові завдання
6	Інклюзивне фізичне виховання школярів. Профілактика травматизму в інклюзивному фізичному вихованні.	Знати: Теоретико-методичні засади ІФВ школярів різних вікових груп та нозологій. Вміти: Здійснювати профілактику	Розкрити зміст основних понять теми. Пройти тестові завдання

		травматизму в ІФВ.	
7	Методика ІФК школярів з ДЦП і з порушенням ОРА	Знати: теоретико-методичні основи організації уроків ІФК для школярів з ДЦП і з порушенням ОРА Вміти: Скласти конспект уроку фізичної культури в інклюзивному класі, де навчаються учні з ДЦП і з порушенням ОРА	Розкрити зміст основних понять теми. Пройти тестові завдання
8	Методика ІФК школярів з порушенням зору	Знати: Теоретико-методичні основи організації уроків ІФК для школярів з порушенням зору Вміти: Скласти конспект уроку фізичної культури в інклюзивному класі, де навчаються учні з порушенням зору	Розкрити зміст основних понять теми. Пройти тестові завдання
9	Методика ІФК школярів з порушенням слуху	Знати: Теоретико-методичні основи організації уроків ІФК для школярів з порушенням слуху Вміти: Скласти конспект уроку фізичної культури в інклюзивному класі, де навчаються учні з порушенням слуху	Розкрити зміст основних понять теми. Пройти тестові завдання
10	Методика ІФК школярів з порушенням інтелекту	Знати: Теоретико-методичні основи організації уроків ІФК для школярів з порушенням інтелекту Вміти: Скласти конспект уроку фізичної культури в інклюзивному класі, де навчаються учні з порушенням інтелекту	Розкрити зміст основних понять теми. Пройти тестові завдання

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичне (семінарське) заняття	35
Додатковий результат	5
Самостійна робота	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Вид діяльності	Номер практичного/семінарського заняття									СР	ДР	Екзамен	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9 КР (x2)				
Робота на практичному/семінарському занятті	100	100	100	100	100	100	100	100	100				35

Самостійна робота										100			10
Додатковий результат											100		5
Екзамен												50	50
Разом													100

Прим.

СР –самостійна робота

ДР –додатковий результат

КР –контрольна робота , при виставленні підсумкової оцінки має коефіцієнт 2

Робота на парах	Оцінка за самостійну роботу	Додатковий результат	Екзамен	Разом
35	10	5	50	100

- Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.
- По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,35, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 35 балів.
- Оцінювання за екзамен відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5.
- Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 35 балів), отриманих балів за самостійну роботу (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,10, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 15 балів), отриманих балів за додатковий результат (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал за додаткову роботу може скласти 5 балів) і оцінки, отриманої за екзамен (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.
- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, проведення розрахунків, лабораторних робіт, написання рефератів, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, тощо.
- Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).
- Допуск до іспиту становить мінімум 25 балів, максимум 50 балів; бал
- Оцінка за іспит формується із суми відповідей студентів на 4 основні запитання (по 10 балів за кожне запитання) та 2 додаткові (по 5 балів за кожне запитання), або, за вимогою – на основі результатів тестування (максимальна оцінка за тести – 50 балів)

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.
- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання

завдань.

- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.
- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення

Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми).

Література

Основна

1. Білоус І.В. Підготовка майбутнього вчителя фізичного виховання до коректувально-педагогічної діяльності . Вісник Прикарпатського університету: Фізична культура . 2012. Вип. 16. С. 68- 73.
2. Білоус І.В. Психосоматичні аспекти біологічного дозрівання дітей молодшого шкільного віку в нормі та при аномальному розвитку . Вісник Прикарпатського університету: Фізична культура .2011. Вип. 13. С. 147-154.
3. Боднар І.Р. Проблеми залучення учнів 1–3 груп здоров'я до спільних уроків фізичної культури. Фізична активність, здоров'я і спорт. 2013. №1(11). С. 36–44.
4. Випасняк І.П. Вплив активізації рухової активності на соціальну інтеграцію глухих дітей. Вісник Прикарпатського університету: серія Фізична культура. 2006, 2, 136–140. 2007
5. Випасняк І.П. Вплив засобів фізичної культури на соціальну інтеграцію і інвалідів з вадами слуху. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. Луцьк, 2005, 27–30. 2006
6. Випасняк І.П. Вплив індивідуально–психологічних особливостей на ефективність соціальної інтеграції глухих дітей. Формування громадянського суспільства в контексті Європейської інтеграції: Матеріали ІХ Міжнародної науково–практичної конференції. Рівне, 2005, 47–49.
7. Випасняк І.П. Групова фізична культура як форма соціальної інтеграції глухих дітей. Молода спортивна наука України: збірник наукових праць з галузі фізичної культури та спорту. 2005, 9(2), 129– 133.
8. Випасняк І.П. До питання про фізичний стан школярів з вадами слуху. Актуальні проблеми розвитку руху «Спорт для всіх» у контексті європейської інтеграції України: Матеріали міжнародної науково–практичної конференції, Тернопіль, 2004, 368–370.
9. Випасняк І.П. Зміна показників розумової працездатності школярів із вадами слуху. Вісник Прикарпатського університету: Серія фізична культура. 2010, 12, 71–74.
10. Випасняк І.П. Корекційно-профілактичні технології у процесі фізичного виховання студентів із функціональними порушеннями опорно-рухового апарату: монографія. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М.; 2018. 347 с.
11. Випасняк І.П. Корекція рухової активності та психологічних якостей дітей з вадами слуху шляхом застосування народних рухливих ігор. Молода спортивна наука України: Збірник наукових праць з галузі фізичної культури та спорту. 2006, 10(4), 146–1149.
12. Випасняк І.П. Мотиви та інтереси глухих дітей до виконання фізичних вправ. Концепція розвитку галузі фізичне виховання і спорту в Україні: збірник наукових праць. Рівне: 2003, 3(2), 111–113.
13. Випасняк І.П. Особливості соціальної інтеграції глухих дітей у процесі організації фізичного виховання у спеціалізованих школах. Вісник Прикарпатського університету. 2004, 1, 135–137. 2005
14. Випасняк І.П. Рухливі ігри як засіб оптимізації процесу фізичного виховання дітей з

- порушенням слухом. Роль фізичної культури і спорту у гармонійному вихованні студентської і учнівської молоді: збірник наукових праць з галузі фізичної культури та спорту за матеріалами другої регіональної наукової конференції. Івано-Франківськ, 2006, 120–123.
15. Випасняк І.П. Рухливі ігри як засіб соціалізації глухих дітей. Вісник Прикарпатського університету: серія Фізична культура. 2007, 4, 136–140.
16. Випасняк І.П. Рухливі ігри як засіб соціалізації глухих дітей. Соціально-педагогічна реабілітація в закладах освіти: проблеми та перспективи. Хмельницький, 2009, 83–84.
17. Випасняк І.П. Фізична культура і спорт як засіб соціалізації глухих дітей. Молода спортивна наука України: збірник наукових праць з галузі фізичної культури та спорту. 2004, 8, 2, 52–55.
18. Випасняк І.П. Характеристика розумової працездатності школярів з вадами слуху. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: Збірник наукових праць. Луцьк, 2008, 21–23.
19. Випасняк І.П. Шляхи корекції фізичного стану глухих дітей засобами фізичного виховання. Роль фізичної культури і спорту у гармонійному розвитку студентської та учнівської молоді: Матеріали міської науково-методичної конференції. Івано-Франківськ, 2003, 30–33. 2004
20. Випасняк Ігор, Демчук Світлана. Аналіз інноваційних програм із фізичного виховання, спрямованих на корекцію порушень рухової сфери дітей із дефіцитом слуху. Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт: журнал / уклад. А.В. Цьось, А.І. Альошина: СНУ ім. Лесі Українки, 2015, 18, 125–129.
21. Випасняк Ігор, Демчук Світлана. Ігрова діяльність як головний чинник соціальної адаптації молодших школярів із дефіцитом слуху. Науковий часопис національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія №15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури /фізична культура і спорт/»: зб. наукових праць. 2016,3 (72). 362–366.
22. Випасняк Ігор, Демчук Світлана. Особливості розвитку психічних процесів у дітей молодшого шкільного віку із дефіцитом слуху. Науковий часопис національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія №15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури /фізична культура і спорт/»: зб. наукових праць. 2016, 3К 1 (70). 38–43.
23. Горопаха Н. М. Фізичне виховання дошкільників та молодших школярів у контексті інклюзивної освіти: проблеми наступності та перспективності. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. 2014. Вип. 10. С. 11–15.
24. Демчук С., Випасняк І. Ігрова діяльність як головний чинник соціальної адаптації молодших школярів із дефіцитом слуху [Електронний ресурс]. Науковий часопис [Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова]. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2016. Вип. 3. С. 38–43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_015_2016_3_12
25. Жирак Л., Випасняк І. Вплив рекреаційно-туристичної діяльності на психоемоційний стан дітей з вадами слуху. Вісник Прикарпатського університету. Серія фізична культура. 2013, 17, 119–123.
26. Наукове обґрунтування програми реабілітації аномальних дітей з адаптаційним синдромом засобами фізичної культури / Б.М. Мищан, І.В. Білоус [та ін.]; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ПНУ ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 2010. – 193 с. – Деп. в УкрІНТІ 15.02.11, № 0211U 007744.
27. Приступа Є.Н., Петришин Ю.В., Боднар І.Р. Інклюзивне фізичне виховання школярів 1-3 груп здоров'я. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2013. № 1. С. 62–67.
28. Ротар О., Білоус І., Грицуляк Б. Фізичний розвиток і рухові дисфункції у дітей старшого шкільного віку з вадами зору. Вісник Прикарпатського університету: Фізична культура. 2014. Вип. 19. С. 167-171.
29. Savliuk S., Kashuba V., Vypasniak I., Yavorskyu A., Kindrat P., Grygus I., Vakoliuk A., Hagner I., Derengowska M. Differentiated approach for improving the physical condition of children with visual impairment during physical education. Journal of Physical Education and Sport, Vol 20 (Supplement issue 2), Art 136 pp 958 – 965, 2020. (Scopus)

30. Savliuk,S., Kashuba,V., Romanova,V., Afanasiev,S., Goncharova N., Grygus,I., Gotowski,R. .Vyrasniak I. Впровадження алгоритму коригувальних та профілактичних заходів у процесі адаптивного фізичного виховання учнів з особливими потребами. *Теорія та методика фізичного виховання*, (2020). 20(1), 4-11. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2020.1.01>
31. Vyrasniak I. Vintoniak O. The correction of the motor activity and psychological qualities of schoolchildren with hearing disabilities with the help of physical education. Sport. Olimpism. Sanatafe: Cogress Scientific International, October 5–8, Chisinau, Republic of Moldova. 2016, 2, 277– 283.

Додаткова

- Асистент вчителя в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник / Н. М. Дятленко, Н. З. Софій, О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда, під заг.ред. М. Ф. Войцехівського. – К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015.
- Білозерська І.О. Деякі аспекти формування батьківської компетентності у родинах, що мають дітей з порушеннями розвитку. Психолого-педагогічний супровід навчання дітей з порушеннями розвитку. К., 2010.
- Білозерська І.О. Реалізація компетентнісної парадигми у роботі з батьками дітей з порушеннями психофізичного розвитку// Особлива дитина: навчання і виховання. –Дефектологія.- № 4.- К.-2011.
- Бондар В. Інклюзивне навчання як соціально-педагогічний феномен/ Віталій Бондар // Рідна школа.- 2011.- № 3 (березень).- С.10-14
- Будяк Л.В. Інклюзивне навчання в сільському загальноосвітньому закладі. - Черкаси, 2010.
Діти з особливими потребами у школі: Психолого-педагогічний супровід/ Ольга Романова та ін.- К.: Шкільний світ, 2011.- С.22-36.
- Інвалідність та суспільство: навчально-методичний посібник. За заг. Редакцією Байди Л. Ю., Красюкової-Еннс О. В. / Кол. авторів: Байда Л. Ю., Красюкова-Еннс О. В., Буров С. Ю., Азін В. О., Грибальський Я. В., Найда Ю. М. – К., 2012. – 216 с.
- Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально-методичний посібник/ Кол. авторів: Колупаєва А.А., Софій Н.З., Найда Ю.М та ін./ За заг. ред. Даниленко Л.І. – К.: 2007.- 128 с.
- Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта як трансформаційна стратегія сучасної освітньої політики. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами. 2010. Вип.7. С. 11–19.
- Колупаєва А. Інклюзивна освіта в теорії і практиці діяльності школи/ А.Колупаєва, Н.Софій, Ю.Найда, Л.Даниленко // Директор школи. - 2011.- № 7 (631), лютий, С.17-22.
- Колупаєва А. Нормативне забезпечення інклюзивного навчання/ А.Колупаєва, Н.Софій, Ю.Найда, Л.Даниленко// Директор школи. - 2011.- № 9 (633, березень.- С.26-31.
- Колупаєва А. Організація діяльності інклюзивної школи/ А.Колупаєва, Н.Софій, Ю.Найда, Л.Даниленко// Директор школи. - 2011.- № 8 (633), березень.- С.21-28.
- Колупаєва А., Софій Н., Найда Ю. Інклюзивне навчання: партнерські стосунки з родинами/ Алла Колупаєва, Наталія Софій, Юлія Найда, Лідія Даниленко// Директор школи. - 2011.- № 10 (634), березень.- С.20-25.
- Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи. Монографія. - К.: САММІТ-книга, 2008.
- Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими потребами та організація їхнього навчання. - К.:

2010.

Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник/ За заг. ред. Колупаєвої А.А. - К: «А.С.К.», 2012.- 308 с.

Пантюк Т.І., Невмержицька О.В., Пантюк М.П. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник. - 2-ге видання, доповнене і перероблене. - Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009.- 324 с.

Путівник для батьків з особливими потребами: Навчально-методичний посібник у 9 книгах / За заг. ред. Колупаєвої А.А. – К.: ТОВ ВПЦ «Літопис-ХХ».- 2010.

Сак Т.В. Тестування у спеціальній школі: доцільність, шляхи реалізації. Корекційна педагогіка. Вісник Української асоціації корекційних педагогів. - 2009.- № 3.

Колупаєва А.А., Софій Н.З., Найда Ю.М. Концептуальні аспекти інклюзивної освіти/ Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально-методичний посібник/ Кол. Авторів: Колупаєва А.А., Софій Н.З., Найда Ю.М., та ін./ За заг. ред. Даниленко Л.І. - К.: 2007.- 128 с.
Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник. - Луганськ: Альма-матер, 2003.- 436 с.

Нормативні документи

Конвенція ООН про права дитини. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021.

Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71.

Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moz.gov.ua/article/news/moz-zatverdiv-pereklad-mizhnarodnoi-klasifikacii-funkcionuvannja>.

Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії»
[//zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)

Закон України «Про загальнодержавну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2016 р.»
<http://zakon.nau.ua>

Закон України «Основи законодавства України про охорону дитинства» - <http://zakon.rada.gov.ua>
Сімейний кодекс України // zakon.rada.gov.ua

Інтернет-ресурси

Державна соціальна служба для сім'ї, дітей та молоді – <http://www.dessm.gov.ua>

Служба захисту дітей – режим доступу: <http://www.children-ukraine.org>

Діти України www.children.edu-ua.net

Єдність дітей www.kidsunity.org

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра теорії та методики фізичної культури і спорту м.Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 407 тел. +38(0342) 59-60-19 https://ktmfks.pnu.edu.ua/ e-mail: ktmfks@pnu.edu.ua
Викладач	Вигасняк Ігор Петрович Доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор

Контактна інформація викладача	0667776933 kicuk80@gmail.com
--------------------------------	--

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» (див. стор. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у відповідності до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» – стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік</p>

	<p>індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3. ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) – https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Викладач:

І.П. Випасняк